

Tillstånd och villkor för avfallstransportörer

Remiss från Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Remisstid 30 oktober 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen ”Tillstånd och villkor för avfallstransportörer” översänds och åberopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket fick i regleringsbrev för år 2004 i uppdrag att utreda effekterna av införandet av bestämmelser om tillstånd och villkor för avfallstransportörer samt bestämmelser om registrering av avfallshanterare enligt ministerrådets direktiv 75/442/EG av den 15 juli 1975 om avfall i enlighet med propositionen 1996/97:172 Hantering av uttjänta varor – ett ansvar för alla. Naturvårdsverket har utrett hur den nuvarande lagstiftningen fungerar och kommer med förslag på ändringar.

Utifrån de synpunkter som tidigare har lämnats på regelsystemet konstaterar Naturvårdsverket att den administrativa bördan är för stor i jämförelse med den miljönytta som reglerna medför. Länsstyrelserna tvingas lägga stora resurser på den administrativa hanteringen av tillstånds- och anmälningsärenden. Naturvårdsverket föreslår därför sammanfattningsvis följande ändringar.

- Som huvudregel gäller tillståndsplikt för dem som yrkesmässigt transporterar avfall för annans räkning.
- Endast anmälningsplikt gäller dock för dem som yrkesmässigt transporterar avfallsmängd understigande 100 kg farligt avfall eller 50 ton övrigt avfall för annans räkning per år.
- Anmälningsplikt gäller också för transport av eget avfall om mängden överstiger 100 kg farligt avfall eller 50 ton övrigt avfall per år.
- Tillstånd eller anmälan krävs inte för avfall som återanvänds samt för djurkadaver och stallgödsel.
- Särregler tas bort, t.ex. för askor o asbestinnehållande avfall.
- Tidsbegränsning av tillstånd och anmälan slopas.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och renhållningsnämnden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden välkomnar de föreslagna förändringarna i avfallsförordningen om tillstånds- och anmälningsplikt för avfallstransporter. Nämnden föreslår vidare några förtydliganden i författningstexten bl.a. vad gäller tillståndskraven.

Renhållningsnämnden ställer sig i huvudsak bakom Naturvårdsverkets förslag till förändringar. Nämnden befarar dock att en utökad tillsyn av avfallshantering och transporter krävs för att inte negativa effekter på miljön ska uppkomma.

Stadsledningskontoret ser positivt på Naturvårdsverkets förslag att göra regelverket mer enhetligt med färre särregleringar än idag. Kontoret bedömer att Naturvårdsverkets förslag till regelverksändringar inte ger miljömässigt negativa effekter.

Mina synpunkter

Samtliga remissinstanser välkomnar Naturvårdsverkets förslag till förändringar i avfallsförordningen om tillstånds- och anmälningsplikt för avfallstransporter. Jag, liksom remissinstanserna, anser att detta minskar en administration som enligt utredarna inte lett till den eftersträlvade miljönyttan. Miljö- och hälsoskyddsnämnden respektive renhållningsnämnden har därutöver föreslagit några förtydliganden i författningstexten bl.a. vad gäller tillståndskraven. Jag hänvisar i den delen till nämndernas yttranden.

Det kan befaras, utifrån de lättnader som genomförs för dem som mer sällan transporterar avfall eller som transporterar avfall som uppkommer i egen verksamhet, att det finns en risk för att avfallet inte hanteras utifrån de regler som fortfarande gäller för transporter av avfall eller farligt avfall. Ett skäl till detta kan vara att tillståndsplikten och anmälan medfört att kunskap om dessa transporter förmedlats. Det kommer därför krävas en utökad rådgivning, information och tillsyn av avfallshantering och transporter för att inte negativa effekter på miljön ska uppkomma. Med detta sker en överföring av arbetsbörda från länsstyrelsen till kommunerna.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen "Tillstånd och villkor för avfallstransportörer" överlämnas och återlämnas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 5 oktober 2005

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag

ÄRENDET

Naturvårdsverket fick i regleringsbrev för år 2004 i uppdrag att utreda effekterna av införandet av bestämmelser om tillstånd och villkor för avfallstransportörer samt bestämmelser om registrering av avfallshanterare enligt ministerrådets direktiv 75/442/EG av den 15 juli 1975 om avfall i enlighet med propositionen 1996/97:172 Hantering av uttjänta varor – ett ansvar för alla. Naturvårdsverket har utrett hur den nuvarande lagstiftningen fungerar och kommer med förslag på ändringar. Naturvårdsverkets rapport (*bilaga*) har skickats på remiss till närmast berörda myndigheter och övriga aktörer, bl.a. Stockholms stad, med svar senast inom oktober månad 2005.

Naturvårdsverkets förslag

Utifrån de synpunkter som tidigare har lämnats på regelsystemet konstaterar Naturvårdsverket att den administrativa bördan är för stor i jämförelse med den miljönytta som reglerna medför. Länsstyrelserna tvingas lägga stora resurser på den administrativa hanteringen av tillstånds- och anmälningsärenden. Naturvårdsverket föreslår därför ändringar som kan sammanfattas enligt nedan.

- Som huvudregel gäller tillståndsplikt för de som yrkesmässigt transporterar avfall för annans räkning.
- Endast anmälningsplikt gäller dock för de som yrkesmässigt transporterar avfallsmängd understigande 100 kg farligt avfall eller 50 ton övrigt avfall för annans räkning per år.
- Anmälningsplikt gäller också för transport av eget avfall om mängden överstiger 100 kg farligt avfall eller 50 ton övrigt avfall per år.
- Tillstånd eller anmälan krävs inte för avfall som återanvänds samt för djurkadaver och stallgödsel.
- Särregler tas bort, t.ex. för askor o asbestinnehållande avfall.
- Tidsbegränsning av tillstånd och anmälan slopas.

REMISSER

Ärendet har remitterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden, renhållningsnämnden och stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av infrastrukturavdelningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 20 september 2005 att tillstyrka Naturvårdsverkets förslag till ändringar av avfallsförordningen (2001:1063) under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas samt att därutöver åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande var i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar de föreslagna förändringarna i avfallsförordningen om tillstånds- och anmälningsplikt för avfallstransporter. Förändringarna ökar tydligheten och därigenom även förståelsen för regleringen av avfallstransporter samt fokuserar på de stora transportörerna och minskar regleringen av de små. Detta torde leda till en något minskad arbetsinsats för förvaltningen i form av bl.a. rådgivning till avfallstransportörer och verksamheter där avfall uppkommer.

Transporttillstånden ska idag meddelas för viss tid (längst 5 år) och anmälan av transporter ska göras vart femte år så länge transporterna utförs. Den slopade tidsbegränsning som föreslås medför en mindre ärendegenomströmning och för kommunens del en reducerad arbetsinsats som remissinstans för transporttillstånden.

Av de föreslagna förändringarna i 2 § framgår att för serviceföretags transport av avfall som uppkommit i samband med dess verksamhet ersätts tillståndsplikt av anmälningsplikt. Förvaltningen önskar motsvarande förtydligande för entreprenadföretag. Det är inte självklart om avfallet ska anses ha uppkommit i den egna verksamheten som framförts i andra stycket på sidan 14.

För att ytterligare poängtera vikten av att de som transporterar avfall ska ha de kunskaper som krävs för att kunna göra det utan risk för människors hälsa eller miljön vill förvaltningen att 5 § kunna kompletteras med ”Tillstånd som avses i 2 § får beviljas endast sådana sökande som visar att de har tillräckliga kunskaper samt de personella, tekniska och ekonomiska förutsättningar som behövs för att på ett från hälso- och miljöskyddssynpunkt tillfredsställande sätt transportera det avfall som avses med ansökan, och...”

För att undvika förväxling med de villkor i transporttillstånd som meddelas av länsstyrelsen vill förvaltningen att andra meningen i 8 § t.ex. ändras till ”Naturvårdsverket får meddela närmar föreskrifter rörande avfall som inte är farligt avfall vid villkorsskrivning enligt 6 §.”

Förvaltningen förutsätter att förslaget till förändring av avfallsförordningen innebär att Länsstyrelsen även fortsättningsvis sänder en kopia av transporttillstånd till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt nuvarande 33 § samt underrätta nämnden om anmälan enligt nuvarande 36 § avfallsförordningen.

Renhållningsnämnden beslutade den 21 september 2005 att återopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Renhållningsförvaltningens tjänsteutlåtande var i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom det förslag till förändringar som Naturvårdsverket redovisar.

Det är positivt att det görs ett tydligare regelverk avseende tillstånds- och anmälningsplikt för företag och att administrationen för såväl myndigheter som företag minskar.

Förvaltningen kan befara, utifrån de lättnader som genomförs för de som mer sällan transporterar avfall eller som transporterar avfall som uppkommer i egen verksamhet, att det finnas en risk för att avfallet inte hanteras utifrån de regler som finns. Ett skäl till detta är att man inte hinner eller har möjlighet att sätta sig in i de regelsystem som finns inom avfallsområdet för såväl farligt avfall som annat avfall. Det kommer därför krävas en mer utökad tillsyn av avfallshantering och transporter för att inte negativa effekter på miljön ska uppkomma.

I förslaget anges att serviceföretag som transporterar avfall kommer att omfattas av anmälningsplikt oavsett mängdgräns. I det fall serviceföretaget kör avfallet till ett mellanlager bör det klarläggas om vidaretransporten av avfallet är anmälnings- eller tillståndspliktig.

I förslaget anges att transport av blybatterier och nickel-kadmium batterier inte kräver tillstånd och att en sådan transport är anmälningspliktig. För transport av kvicksilverhaltiga batterier och osorterade batterier krävs alltid tillstånd. Förvaltningen anser att även för transport av kvicksilverhaltiga och osorterade batterier borde en anmälan räcka. Det skulle då även underlätta för företag att lämna sina batterier till kommunens insamlingssystem för batterier.

Förvaltningen vill även peka på att även om det införs administrativa lättnader för tillstånd och anmälan omfattas transporterna av ADR regler.

Förvaltningen finner det även önskvärt att ett mer lättillgängligt register över företag som har tillstånd eller gjort anmälan finns att tillgå.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 26 september 2005 var i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser även positivt på Naturvårdsverkets förslag att göra regelverket mer enhetligt med färre särregleringar än idag. Ändringsförslagen innebär samtidigt administrativa lättnader för kommunen och ett stort antal småföretag.

Förslagets miljömässiga effekter är svårbedömbara. Syftet med regelverket kring avfallshandling och transport är att tillförsäkra en miljömässigt korrekt hantering. Att regelverket efterlevs är däremot helt beroende av dels transportörens kunskap och acceptans dels myndigheternas kontroll, tillsyn och sanktionsmöjligheter. Naturvårdsverkets förslag till regelverksändringar är enligt stadsledningskontorets bedömning neutralt vad gäller såväl kunskapskrav, kontroll, tillsyn som sanktionsmöjligheter. En eventuell ökad acceptans kanske kan nås genom att regelverket förenklas. De föreslagna ändringarna ger kommuner fortsatt goda möjligheter till information, kontroll och tillsyn. Kontoret bedömer därför att Naturvårdsverkets förslag till regelverksändringar inte ger miljömässigt negativa effekter.